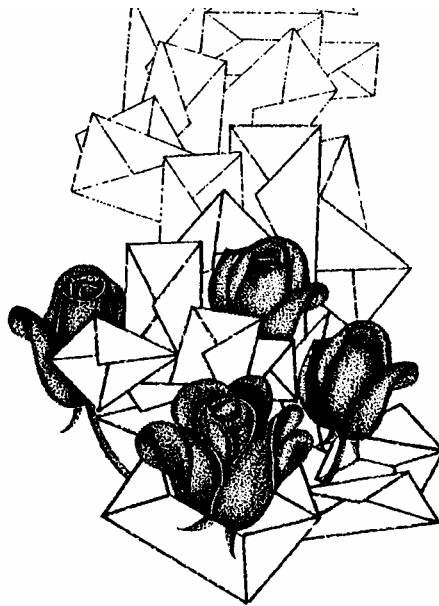

رازی و خوانندگان

مقدمه:

مطلبی آورده شده بود که لازم دیدم چند کلمه عرض کنم، و ضروری می‌بینم که حتماً آنرا منعکس فرمائید. در صفحه ۵۴ این شماره، نسخه‌ای از یک متخصص عفونی که شامل بیست قرص پانکراتین، بیست قرص دایجستیو، و سی قرص بیژاکودیل بود، با زبانی طنز گونه به انتقاد گرفته شده است. گفته‌اید: اگر ماشین خود را برای تعمیر، به تعمیر کار تلویزیون می‌دهید، به خود اجازه دهید که در تخصص دیگران دخالت نمائید».

سئوالات بنده:

۱- آیا اصولاً دخالت یک پزشک در شاخه دیگری از طب، آنهم در مسائل کلی و نه چندان تخصصی، مصداق کاملتری برای جمله فوق است، یا دخالت «داروسازان» در طب، آنهم بی حد و مرز، و در تمام رشته‌ها و تخصصهای آن؟

۲- چرا مثال طنز فوق را برای اکثریت نسخه‌های حاوی آنتی‌بیوتیک، که از سوی هر پزشکی نوشته می‌شود فرمودید. آیا آنها حق دارند آنتی‌بیوتیک را بدون نظر متخصص عفونی تجویز کنند، و این «تعمیر

چندی پیش نامه یکی از همکاران را پیرامون مطلبی در «رازی» دریافت داشتیم. در این قسمت ابتدا نامه این همکار را مرور می‌کنیم، سپس پاسخ خود را نیز در این رابطه مطرح می‌نمائیم. ضمناً از اینکه بواسطه کمبود صفحات و محدودیت ستون «رازی» و خوانندگان» در این مورد تأخیر داشتیم، پوزش ما را بپذیرید و اطمینان داشته باشید که اگر نامه شما حاوی پیامی باشد حتماً آنرا درج خواهیم کرد. بقول معروف دیر و زود دارد، ولی سوخت و سوز ندارد.

در بخش پایان صفحه «رازی و خوانندگان» نامه همکار خوش ذوقمان آقای دکتر خراباتی را ملاحظه خواهید فرمود. با آرزوی توفیق برای کلیه همکاران، کماکان چشم براه نامه‌های شما هستیم.

مسئولین محترم مجله رازی

با سلام و احترام، و قدرشناسی زحمات شما در راه اعتلای دانش تندرستی و نگاهداری آن، در «رازی» مهرماه ۷۱» تحت عنوان «نسخه نویسی در یک نگاه»

بالعکس داروسازان در کار اطبایه دخالت نمایند. اگر مقصود این همکار عزیز از دخالت «داروسازان» در طب، ایراد و اشکال آنها به داروهای موجود در نسخ پزشکان از نظر تداخل، ناسازگاری، دوز واقعی مصرف و ... باشد که این نه تنها دخالت در طبابت نیست، که عین کار واقعی یک داروساز متعهد و مسئول در حرفه خویش است. البته چنانچه داروسازی در کار تشخیص بیماری دخالت کند و خود نیز داروی بیمار را تجویز نماید، البته که کار درستی نیست و چنین مواردی واقعاً نادر است.

۲- ما نیز معتقدیم که نسخه کردن آنتی‌بیوتیک توسط پزشکان بایستی با دقت هر چه تمامتر انجام شود و بازی کردن با این داروی حیاتی که در واقع شمشیری دو لبه است، نه تنها خطرناک است، بلکه اولی است که در این مورد اگر مشکلی پیش بیاید، حتماً با متخصص بیماریهای عفونی مشورت شود.

۳- نه چند تا پانکراتین برای بیماری تجویز کردن توسط متخصص عفونی اشکالی دارد، و نه تجویز آنتی‌بیوتیک توسط غیرمتخصص عفونی. حرف ما اینستکه دارو بایستی بجا و به مورد تجویز گردد. حرف ما در مورد نسخه آن همکار متخصص بیماریهای عفونی این بود که: چرا بایستی دو داروی یکسان و با اثرات درمانی مشابه (پانکراتین و دایجستیو) همراه هم برای یک بیمار تجویز شود؟ متقابلاً در شماره‌های بعدی «رازی» نیز همین حرف را در مورد تجویز آنتی‌بیوتیکها مطرح کردیم و گفتیم که بایستی آنتی‌بیوتیک بی‌جا و بی‌مورد نسخه شود.

۴- دارو ساده و غیر ساده ندارد. حتی اگر داروهای تقویتی نیز بی‌جا و بی‌مورد تجویز شود، باز هم ما حق اعتراض را برای خود محفوظ می‌داریم و معتقدیم که داروی یک کالای استراتژیک است و بایستی کمال دقت را در تجویز آن بکار برد.

ماشین بوسیله تعمیرکار تلویزیون» نیست؟

یادآور شوم که متخصصین عفونی، یکسال تمام (بیش از $\frac{1}{4}$ دوره تخصصی) را صرفاً در بخشهای مختلف داخلی می‌گذرانند، و حال آنکه متخصصین داخلی تنها دو ماه به بخش عفونی می‌روند. حال، آنها حق ندارند چند تا پانکراتین بنویسند، ولی اینها حق دارند هر آنتی‌بیوتیکی تجویز کنند.

نسخه مورد انتقاد، شامل ساده‌ترین داروهای گوارشی است که اگر حتی پزشک عمومی آنها را نوشته بود، «دخالت در تخصص دیگران» محسوب نمی‌شد، ولی ظاهراً متخصص عفونی، همین اندازه هم حق و اختیار ندارد.

امید است بررسی نسخ، با هدف استفاده علمی صحیح، و تذکر معقول و منطقی موارد ناصحیح ادامه یابد، و در هر شماره، چند نمونه نسخه کاملاً علمی و بجا نیز آورده شود، تا از مقایسه ایندو، نتایج بهتری حاصل گردد.

با تشکر: دکتر جواد قبولی

استادیار و متخصص بیماریهای عفونی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

پاسخ ما:

۱- اصولاً دخالت در کار دیگران کار درستی نیست. چه پزشک در کار داروسازان دخالت کند و چه

۵- در خاتمه توفیق تمامی همکارانی را در مداوای درست و بجای بیماران از خداوند متعال مسئلت می‌نمائیم و موفقیت تک تک آنها را از ایزد منان خواهانیم.

سردبیر

نامه دوم از یک پزشک خوش ذوق شیرازی است: آقای دکتر محمد رضا خراباتی

ایشان نامه‌شان را با این بیت زیبا - سروده خودشان - آغاز کرده‌اند:

بنام خداوند عشق و امید

امیدی که با عشق آید پدید

به شعری که آغاز آن نام اوست

درون مایه اش نور الهام اوست

... با توجه به نوشته همکار ارجمند آقای دکتر

محمود بهزاد (شماره ۷ مرداد ۷۱)، مفید خواهد بود

اگر نظریه همکاران و نویسندگان آگاه به دستور زبان

هم نوشته آید ... و اما درباره «چنانچه و چنانکه»، باید

گفت که ... در لغت نامه دهخدا و برهان قاطع برای

«چنانچه» در زبان پارسی جائی باز نشده که بصورت

درست یا نادرست بکار آید و چنین واژه‌ای را به رسمیت نمی‌شناسند. «چه» با «اگر» دوگونه جمع می‌شود: اگر چه و چه اگر و واژه اگر هم خود برای هر مقصودی بجا و مفید و کافی است و چه بهتر که همه روی «چنانچه» خط بطلان بکشیم و آنرا بکار نبریم.... در مورد "Half life" هم گمان نمی‌رود «نیمه» را چه قبل از «عمر» بنویسیم و چه بعد از «عمر» فرقی بکند اما مشکل به معنای Life برمیگردد که در انگلیسی به پنج معنی و در فارسی به یک معنی (عمر) بکار می‌رود... بهرحال بنظر نمی‌رسد که لزومی داشته باشد که همکاران یک اصطلاح جا افتاده را - که معنی را هم می‌رساند - جایجا نمایند.

آقای دکتر خراباتی در پایان نامه‌شان واژه «آهون» را برای راهرو زیرزمینی پیشنهاد فرموده‌اند. سایر واژه‌های پیشنهادی از سوی ایشان به شرح زیر است:

واژه پارسی

جان آهنگ

شکار بند

اُخرک

بادکهنک

گلاگل

پهنه

باز نمود یا ترجمه و بیان

بیماری که قادر و توانا نیست از بستر بلند شود

بند ناف که دور گردن جنین می‌پیچد

استخوان ترقوه

درد عصب سیاتیک

زن آبستن پا به ماه

رگ کردن و پرشیر شدن پستان

